

بسمه تعالی

سازمان بهزیستی کشور
معاونت امور توانبخشی

قانون جامع حمایت از

حقوق معلولان

و آیین‌نامه‌های اجرایی مصوب

دبیرخانه کمیته اجرایی قانون جامع حمایت از حقوق معلولان

پاییز ۱۳۸۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸.....	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.....
۹.....	قانون جامع حمایت از حقوق معلولان
۲۳.....	آیین‌نامه‌های اجرایی «قانون جامع حمایت از حقوق معلولان».....
۲۶.....	آیین‌نامه اجرایی ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان.....
۳۴.....	آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان.....
۳۸.....	آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان.....
۴۶.....	آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۳) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان.....
۵۲.....	آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان.....
۵۶.....	شرح آیین‌نامه‌هایی که هنوز به تصویب هیأت محترم وزیران نرسیده است:
۵۸.....	دستگاه‌های مرتبط با مواد قانون جامع حمایت از حقوق معلولان به تفکیک هر ماده
۶۱.....	اقدامات کلی در خصوص قانون جامع حمایت از حقوق معلولان.....

شماره: ۱۱۶۷۱

تاریخ: ۱۳۸۳/۳/۱۷

بسمه تعالی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

قانون جامع حمایت از حقوق معلولان که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ شانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و بدون ارایه نظر از سوی شورای نگهبان در مهلت مقرر در اصل نود و چهارم قانون اساسی طی نامه شماره ۱۶۰۷۸ مورخ ۱۳۸۳/۳/۶ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

رئیس جمهور

قانون جامع حمایت از حقوق معلولان

ماده یک

دولت موظف است زمینه‌های لازم را برای تامین حقوق معلولان، فراهم و حمایت‌های لازم را از آنها به عمل آورد.

تبصره: منظور از معلول در این قانون به افرادی اطلاق می‌گردد که به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی بر اثر ضایعه جسمی، ذهنی، روانی یا توام، اختلال مستمر و قابل توجهی در سلامت و کارائی عمومی وی ایجاد گردد، به طوری که موجب کاهش استقلال فرد در زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی شود.

ماده دو

کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند در طراحی، تولید و احداث ساختمان‌ها و اماکن عمومی و معابر و وسایل خدماتی به نحوی عمل نمایند که امکان دسترسی و بهره‌مندی از آنها برای معلولان همچون افراد عادی فراهم گردد.

تبصره ۱: وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند جهت دسترسی و بهره‌مندی معلولان، ساختمان‌ها و اماکن عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل خدماتی موجود را در چارچوب بودجه‌های مصوب سالانه خود مناسب‌سازی نمایند.

تبصره ۲: شهرداری‌ها موظفند از صدور پروانه احداث و یا پایان کار برای آن تعداد از ساختمان‌ها و اماکن عمومی و معابری که استانداردهای تخصصی مربوط به معلولان را رعایت نکرده باشند خودداری نمایند.

تبصره ۳: سازمان بهزیستی کشور مجاز است بر امر مناسب‌سازی ساختمان‌ها و اماکن دولتی و عمومی دستگاه‌های مذکور در ماده فوق نظارت و گزارشات اقدامات آنها را درخواست نماید.

تبصره ۴: آیین‌نامه اجرایی ماده فوق ظرف ۳ ماه مشترکاً توسط وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان بهزیستی کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده سه

سازمان بهزیستی کشور موظف است در چارچوب اعتبارات مصوب در

قوانین بودجه سالانه اقدامات ذیل را به عمل آورد.

الف) تأمین خدمات توانبخشی، حمایتی، آموزشی و حرفه‌آموزی مورد نیاز معلولان با مشارکت خانواده‌های معلولان و همکاری بخش غیردولتی (خصوصی، تعاونی، خیریه) و پرداخت یارانه (کمک هزینه) به مراکز غیردولتی و خانواده‌ها

ب) گسترش مراکز خاص نگهداری، آموزشی و توانبخشی معلولان واجد شرایط (معلولان نیازمند، معلولان بی‌سرپرست، معلولان مجهول‌الهویه، معلولان با ناهنجاری‌های رفتاری) با همکاری بخش غیردولتی و پرداخت تسهیلات اعتباری و یارانه (کمک هزینه) به آنها

ج) تأمین و تحویل وسایل کمک توانبخشی مورد نیاز افراد معلول
د) گسترش کارگاه‌های آموزشی، حمایتی و تولیدی معلولان و ارائه خدمات توانبخشی حرفه‌ای به معلولان جهت توانمندسازی آنان

تبصره: کارگاه‌های آموزشی، حمایتی و تولیدی معلولان موضوع ماده فوق از شمول قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مستثنی خواهد بود.

ماده چهارم

معلولان می‌توانند در استفاده از امکانات ورزشی، تفریحی، فرهنگی و وسایل حمل و نقل دولتی (مترو، هواپیما، قطار) از تسهیلات نیم بها بهره‌مند گردند.

تبصره: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تربیت بدنی و شهرداری‌ها موظفند کتابخانه، اماکن ورزشی، پارک و اماکن تفریحی خود را به نحوی احداث و تجهیز نمایند که امکان بهره‌مندی معلولان فراهم گردد.

ماده پنجم

افراد تحت سرپرستی معلولان با معرفی سازمان بهزیستی کشور تحت پوشش بیمه خدمات درمانی و معلولان، تحت پوشش بیمه خدمات درمانی و بیمه مکمل درمانی قرار می‌گیرند.

ماده ششم

یکی از فرزندان اولیائی که خود ناتوان و معلول بوده (هر دو یا یکی از آنها معلول باشد) و یا حداقل دو نفر از فرزندان آنها ناتوان و معلول باشد. از انجام خدمت وظیفه عمومی معاف می‌گردد.

تبصره: همسرانی که زن ناتوان و معلول خود را سرپرستی می‌نمایند مادامی که سرپرستی همسر ناتوان و معلول را بر عهده داشته باشند از انجام خدمت وظیفه عمومی معاف می‌گردند.

ماده هفت

دولت موظف است جهت ایجاد فرصت‌های شغلی برای افراد معلول تسهیلات ذیل را فراهم نماید:

الف) اختصاص حداقل سه درصد (۳٪) از مجوزهای استخدامی (رسمی - پیمانی - کارگری) دستگاه‌های دولتی و عمومی اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و نهادهای عمومی و انقلابی و دیگر دستگاه‌هایی که از بودجه عمومی کشور استفاده می‌نمایند به افراد معلول واجد شرایط.

ب) تأمین حق بیمه سهم کارفرما توسط سازمان بهزیستی کشور و پرداخت آن به کارفرمایانی که افراد معلول را به کار می‌گیرند.

ج) پرداخت تسهیلات اعتباری به واحدهای تولیدی، خدماتی، عمرانی و صنفی و کارگاه‌های تولیدی حمایتی در مقابل اشتغال افراد معلول به میزانی که در قوانین بودجه سالانه مشخص می‌گردد.

د) پرداخت تسهیلات اعتباری خود اشتغالی (وجوه اداره شده) به افراد معلول به میزانی که در قوانین بودجه سالانه مشخص

می‌گردد.

ه) پرداخت تسهیلات اعتباری (وجوه اداره شده) جهت احداث واحدهای تولیدی و خدماتی اشتغال‌زا به شرکت‌ها و مؤسساتی که بیش از شصت درصد (۶۰٪) سهام و سرمایه آنها متعلق به افراد معلول است.

و) اختصاص حداقل شصت درصد (۶۰٪) از پست‌های سازمانی تلفنچی (اپراتور تلفن) دستگاه‌ها، شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی به افراد نابینا و کم‌بینا و معلولان جسمی و حرکتی.

ز) اختصاص حداقل شصت درصد (۶۰٪) از پست‌های سازمانی متصدی دفتری و ماشین‌نویسی دستگاه‌ها، شرکت‌ها و نهادهای عمومی به معلولین جسمی - حرکتی

تبصره ۱: کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی مجازند تا سقف مجوزهای استخدامی سالانه خود، افراد نابینا و ناشنوا و معلولین جسمی - حرکتی واجد شرایط را رأساً به صورت موردی و بدون برگزاری آزمون استخدامی به کار گیرند.

تبصره ۲: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مؤظف است سه درصد از مجوزهای استخدامی سالانه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها،

مؤسسات دولتی، شرکت‌ها و نهادهای عمومی و انقلابی را کسر و در اختیار سازمان بهزیستی کشور قرار دهد تا نسبت به برگزاری آزمون استخدامی اختصاصی برای معلولین واجد شرایط با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اقدام و معلولین واجد شرایط پذیرفته شده را حسب مورد به دستگاه مربوطه معرفی نماید.

تبصره ۳: سازمان بهزیستی کشور مجاز است در قالب اعتبارات مصوب خود، صندوق فرصت‌های شغلی معلولان و مددجویان بهزیستی را ایجاد و اساسنامه آن را به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره ۴: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مؤظف است آموزش‌های لازم فنی و حرفه‌ای را متناسب با بازار کار برای معلولان به صورت رایگان و تلفیقی تأمین نماید.

ماده هشت

معلولان نیازمند واجد شرایط در سنین مختلف می‌توانند با معرفی سازمان بهزیستی کشور از آموزش رایگان در واحدهای آموزشی تابعه وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم تحقیقات و فنآوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دیگر دستگاه‌های دولتی و نیز دانشگاه آزاد

اسلامی بهره‌مند گردند.

تبصره: آیین‌نامه اجرایی این ماده مشترکا توسط سازمان بهزیستی کشور و وزارتخانه‌های مذکور و دانشگاه آزاد اسلامی ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده نه

وزارت مسکن و شهرسازی، بانک مسکن و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظفند حداقل ده درصد (۱۰٪) از واحدهای مسکونی احداثی استیجاری و ارزان قیمت خود را به معلولان نیازمند فاقد مسکن اختصاص داده و با معرفی سازمان بهزیستی کشور در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره ۱: سیستم بانکی کشور مکلف است تسهیلات اعتباری یارانه‌دار مورد نیاز احداث و خرید مسکن معلولان را تأمین و به معلولان یا تعاونی‌های آنها و یا مؤسسات خیریه‌ای که برای معلولان، مسکن احداث نمایند پرداخت کند.

تبصره ۲: سازمان ملی زمین و مسکن موظف است زمین مورد نیاز احداث واحدهای مسکونی افراد معلول فاقد مسکن را به نرخ

کارشناسی تهیه و در اختیار افراد مذکور و یا تعاونی‌ها و مؤسسات خیریه‌ای که برای آنان مسکن احداث می‌نمایند قرار دهد.

تبصره ۳: معلولان از پرداخت هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، آماده‌سازی زمین و عوارض نوسازی معاف می‌گردند.

تبصره ۴: سازمان بهزیستی کشور موظف است در قالب اعتبارات مصوب خود در قوانین بودجه سالانه و کمک‌های یارانه‌ای اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به احداث واحدهای مسکونی برای معلولان و مددجویان اقدام و مالکیت یا بهره‌برداری آنها را مطابق آیین‌نامه‌ای که سازمان بهزیستی کشور با همکاری وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به معلولان و مددجویان واجد شرایط واگذار نماید.

ماده ده

میزان کمک هزینه (یارانه) پرداختی سازمان بهزیستی کشور به مراکز غیردولتی (روزانه و شبانه‌روزی) بابت نگهداری، خدمات توانبخشی و آموزشی و حرفه‌آموزی معلولان همه ساله با در نظر گرفتن نرخ تمام شده خدمات و تورم سالانه مشترکا توسط سازمان بهزیستی کشور و

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی تهیه و قبل از خرداد ماه هر سال به تصویب هیأت وزیران کشور و وزارت بازرگانی خواهد رسید.

ماده یازده

مرکز آمار ایران مؤظف است در سرشماری‌های عمومی جمعیت کشور به نحوی برنامه‌ریزی نماید که جمعیت افراد معلول به تفکیک نوع معلولیت آنها مشخص گردد.

ماده دوازده

سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران مؤظف است حداقل دو ساعت از برنامه‌های خود را در هفته در زمان مناسب به برنامه‌های سازمان بهزیستی کشور و آشنایی مردم با توانمندی‌های معلولین اختصاص دهد.

ماده سیزده

سازمان بهزیستی کشور مؤظف است با ایجاد ساز و کار مناسب، نسبت به قیومیت افراد معلول اقدام نماید، دادگاه‌ها موظفند در نصب یا عزل قییم افراد معلول صرفاً از طریق سازمان مذکور عمل و مبادرت به صدور حکم نمایند.

تبصره ۱: سازمان بهزیستی کشور موظف است جهت دفاع از حقوق افراد معلول، در محاکم قضائی وکیل تعیین نموده و به دادگاه مربوطه معرفی کند.

تبصره ۲: سازمان بهزیستی کشور مجاز است در موارد ضروری جهت جلوگیری از تضییع حقوق معلولان بی‌سرپرست به نمایندگی از آنها در دادگاه‌ها طرح دعوا و دادخواهی نماید.

تبصره ۳: آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت سه ماه مشترکا توسط سازمان بهزیستی کشور و وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده چهارده

مؤدیان مالیاتی می‌توانند از طریق سازمان بهزیستی کشور و با نظارت آن جهت احداث مراکز توانبخشی، درمانی و حرفه‌آموزی و مسکن مورد نیاز افراد معلول اقدام نمایند. گواهی هزینه مؤدیان مالیاتی در موارد فوق که به تایید سازمان بهزیستی کشور رسیده باشد به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی آنان تلقی می‌گردد.

تبصره: آیین‌نامه اجرایی این ماده مشترکا توسط سازمان بهزیستی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارائی ظرف مدت ۳ ماه پس

از ابلاغ قانونی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده پانزده

رؤسای سازمان‌های بهزیستی استان‌ها مجازند در جلسات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و گروه‌های کاری آن به عنوان عضو شرکت نمایند.

تبصره: به منظور کمک به اشتغال معلولان و مددجویان، رئیس سازمان بهزیستی کشور مجاز است در جلسات شورای عالی اشتغال شرکت نماید.

ماده شانزده

- اعتبار مورد نیاز اجرای این قانون از محل منابع زیر تأمین می‌گردد:
- ۱- از محل اعتباراتی که دستگاه‌ها و نهادها حسب وظایف قانونی در قوانین بودجه سالانه منظور می‌نمایند.
 - ۲- از محل اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای سازمان بهزیستی کشور که تاکنون از محل اعتبارات مذکور خدمات لازم را به معلولان ارائه می‌داده است.
 - ۳- از محل وجوه واصله از اجرای طرح هدمند کردن یارانه‌ها در کشور.

۴- از محل صرفه‌جویی در هزینه‌های دستگاه‌ها، شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی که میزان سالانه آن برای هر یک از دستگاه‌ها و شرکت‌ها و نهادهای را هیأت وزیران مشخص می‌نماید.

تبصره ۱: آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان بهزیستی کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲: آن تعداد و یا بخشی از مواد این قانون که نیاز به اعتبار جدید داشته باشد مادامی که اعتبار لازم از محل منابع مذکور در این ماده تأمین نگردد اجرا نخواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر شانزده ماده و بیست و چهار تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ شانزدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و نظر شورای نگهبان در مهلت مقرر موضوع اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران واصل نگردید.

رئیس مجلس شورای اسلامی

آیین‌نامه‌های اجرایی
«قانون جامع حمایت از حقوق معلولان»

شماره: ۱۴۲۷۷/ت ۳۱۹۶۰ هـ

تاریخ: ۸۴/۳/۹

بسمه تعالی

وزارت مسکن و شهرسازی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور - وزارت رفاه و تأمین اجتماعی

هیئت وزیران در جلسه مورخه ۱۳۸۴/۳/۴ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۱۰۰/۴۷۷۸ مورخ ۱۳۸۳/۹/۲۵ وزارتخانه‌های رفاه و تأمین اجتماعی، مسکن و شهرسازی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد تبصره (۴) ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۸۳ - آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان

ماده یک

عبارات زیر در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف) مناسب‌سازی: اصلاح محیط و تدارک وسایل حمل و نقل است به طوری که افراد معلول قادر باشند تا آزادانه و بدون خطر در محیط پیرامون خود اعم از اماکن عمومی، معابر، محیط شهری و بین شهری و ساختمان‌های عمومی حرکت کنند و از تسهیلات محیطی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی با حفظ استقلال فردی لازم بهره‌مند شوند.

ب) دستگاه‌های مشمول این آیین‌نامه: کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی.

پ) ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان: ضوابط مصوب مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۶ شورای عالی شهرسازی و معماری اصلاحات بعدی آن برای افراد معلول و ناتوان.

ت) اماکن عمومی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، اماکن ورزشی، پایانه‌ها، فرودگاه‌ها، قطارهای شهری و

برون شهری، مراکز تجاری، بانک‌ها و خود پردازها، بوستان‌ها، معابر عمومی و نظایر آنها.

ماده دو

شهرداری‌های سراسر کشور موظفند از صدور پروانه احداث و پایان کار برای ساختمان‌ها و اماکن عمومی و معابری که ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان را رعایت نکرده باشند، خودداری نمایند.

تبصره: کلیه دستگاه‌ها موظفند هنگام تنظیم بودجه سالانه خود اعتبارات مورد نیاز مناسب‌سازی را پیش‌بینی و به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و دیگر مراجع ذیربط پیشنهاد نمایند.

ماده سه

دستگاه‌ها موظفند در طی یک برنامه سه ساله از زمان تصویب و ابلاغ این آیین‌نامه هر سال حداقل سی درصد (۳۰٪) از ساختمان‌های عمومی وابسته را برای استفاده معلولان، ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان مناسب‌سازی نمایند.

ماده چهارم

شهرداری‌های سراسر کشور موظفند جهت مناسب‌سازی اماکن عمومی اقدامات زیر را انجام دهند:

الف) مناسب‌سازی معابر عمومی با اولویت معابر اصلی و نزدیک به تقاطع‌ها و همچنین پارک‌ها

ب) تجهیز و نصب چراغ‌ها و علائم راهنمایی مناسب در معابر عمومی و برجسته‌سازی سطوح پیاده‌روهای نزدیک به تقاطع و همچنین پارک‌ها.

پ) رفع موانع و تطبیق مقررات صدور پروانه با ضوابط و مقررات شهرسازی و معماری برای معلولان.

تبصره: اعتبار لازم برای اجرای این ماده و سایر مواردی که بر عهده شهرداری‌ها گذاشته شده است از محل اعتبار مربوط تأمین می‌گردد.

ماده پنجم

کلیه شرکت‌ها و سازمان‌های حمل و نقل عمومی درون شهری و برون شهری موضوع این آیین‌نامه موظفند طی یک برنامه پنج‌ساله نسبت به مناسب‌سازی اماکن عمومی خود (ایستگاه‌ها، بنادر و فرودگاه‌ها) و وسایل حمل و نقل عمومی مربوط بر اساس ضوابط و مقررات برای

معلولان اقدام نمایند.

ماده شش

شرکت‌های خودرو ساز داخلی موظفند استانداردهای لازم جهت ساخت وسایل نقلیه عمومی به منظور استفاده معلولان و جانبازان را رعایت و نسبت به ساخت خودروهای شخصی متناسب با وضعیت معلولان و بنا به سفارش آنان یا دستگاه‌های ذیربط اقدام نمایند.

ماده هفت

سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بنیاد شهید و امور ایثارگران موظفند با هماهنگی سازمان بهزیستی کشور نسبت به تولید و پخش برنامه‌های آموزشی در رسانه‌های عمومی (ملی و استانی) برای ارتقاء آگاهی عمومی در زمینه مناسب‌سازی برای افراد دارای معلولیت اقدام نمایند.

ماده هشت

سازمان بهزیستی کشور موظف است به منظور پیگیری و ایجاد هماهنگی‌های لازم برای مناسب‌سازی، ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی را با ترکیب زیر تشکیل دهد:

۱- وزیر رفاه و تامین اجتماعی یا معاون ذیربط او (رئیس).

- ۲- نماینده ثابت وزارت کشور.
- ۳- نماینده ثابت وزارت مسکن و شهرسازی.
- ۴- نماینده ثابت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- ۵- نماینده ثابت وزارت راه و ترابری.
- ۶- نماینده ثابت وزارت صنایع معادن.
- ۷- نماینده ثابت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۸- نماینده ثابت سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور.
- ۹- نماینده ثابت بنیاد شهید و امور ایثارگران.
- ۱۰- نماینده تشکل‌های غیردولتی ایثارگران.
- ۱۱- نماینده ثابت شورای هماهنگی تشکل‌های غیر دولتی معلولان.

تبصره: ستاد می‌تواند در صورت ضرورت نسبت به دعوت از سایر سازمان‌های دولتی و غیردولتی و اشخاص صاحب نظر حسب مورد اقدام نماید.

ماده نه

نظارت بر اجرای این آیین‌نامه در سراسر کشور با سازمان بهزیستی کشور بوده و سازمان یاد شده موظف است گزارش نظارتی خود را به هیئت وزیران منعکس نماید.

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به: دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات دولتی نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

شماره: ۲۸۶۳۸/ت ۳۲۳۵۴ هـ

تاریخ: ۱۳۸۴/۵/۱۰

بسمه تعالی

**وزارت آموزش و پرورش- وزارت بهداشت درمان و آموزش
پزشکی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت رفاه
و تأمین اجتماعی و دانشگاه آزاد اسلامی**

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۵/۵ بنا به پیشنهاد مشترک
شماره ۱۰۰/۴۱۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۹/۱۱ وزارتخانه‌های آموزش و پرورش
علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی،
سازمان بهزیستی کشور و دانشگاه آزاد اسلامی و موضوع نامه شماره
۱۰/۱۶۴۴۸-۸۰۰ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۲۴ سازمان بهزیستی کشور و به
استناد تبصره ماده (۸) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان- مصوب
۱۳۸۳- آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون یاد شده را به شرح زیر
تصویب نمود:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان

ماده یک

در این آیین‌نامه عبارات به کار رفته در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف) معلول: فردی که شرایط مقرر در ماده (۱) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب - ۱۳۸۳- را دارا باشد.

ب) قانون: قانون جامع حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۸۳-.

پ) معلول نیازمند واجد شرایط: معلولی که نیازمند بودن وی به تائید واحدهای ذیربط در سازمان بهزیستی کشور رسیده باشد.

ت) آموزش رایگان: معافیت معلول از پرداخت هزینه‌های آموزشی مربوط.

ث) آموزش: آموزش در تمام مقاطع مختلف تحصیلی شامل مهد کودک (تا قبل از سن ورود به دبستان) ابتدائی، راهنمائی، متوسطه، پیش دانشگاهی، عالی (دانشگاهی)، تخصصی و تکمیلی و آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای.

ج) واحدهای آموزشی: واحدهای آموزشی وزارتخانه‌های علوم،

تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزش و پرورش، سازمان بهزیستی کشور، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه جامع علمی کاربردی، واحدهای آموزشی سایر وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی.

ماده دو

کلیه معلولان نیازمند واجد شرایط می‌توانند از آموزش رایگان در تمام مقاطع تحصیلی و در کلیه واحدهای آموزشی بهره‌مند گردند.

ماده سه

شرایط ورود و مدت آموزش معلولان نیازمند واجد شرایط در واحدهای آموزشی برابر ضوابط و مقررات آموزشی حاکم بر واحدهای آموزشی مربوطه خواهد بود و معلولان نیازمند واجد شرایط مجازند فقط از آموزش رایگان برای حداکثر مدت آموزشی تعیین شده در آیین‌نامه آموزشی واحد آموزشی مربوطه بهره‌مند گردند.

ماده چهار

آن عده از معلولان نیازمند واجد شرایط که از بورسیه تحصیلی یا

تعهد دبیری با پوشش صد در صد استفاده می نمایند نمی توانند از آموزش رایگان مقرر شده در این آیین نامه بهره مند شوند.

تبصره: آن عده از معلولانی که بخشی از هزینه آموزش یا بورسیه آنها از منابع اعتباری دستگاه‌های دولتی تامین می شود فقط می توانند تا سقف کسری هزینه‌های آموزشی از تسهیلات و مزایای این آیین نامه استفاده نمایند.

ماده پنج

سازمان مدیریت موظف است اعتبار مورد نیاز برای دانشجویان معلول نیازمند که بر اساس ماده (۵۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب -۱۳۸۳- جذب می شوند را پیش بینی و پرداخت نمایند.

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به: دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون

حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

شماره: ۲۴۸۱۸/ت ۳۳۱۰۴ هـ

تاریخ: ۱۳۸۴/۵/۱۱

بسمه تعالی

وزارت رفاه و تأمین اجتماعی - وزارت بازرگانی -

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۵/۹ بنا به پیشنهاد مشترک شماره ۱۰۰/۳۵۲۰ مورخ ۱۳۸۴/۳/۳ وزارت بازرگانی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سازمان بهزیستی کشور و به استناد ماده (۱۰) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان- مصوب ۱۳۸۳- آیین‌نامه میزان کمک هزینه (یارانه) قابل پرداخت به مراکز غیردولتی بابت نگهداری، خدمات توانبخشی، آموزشی و حرفه‌آموزی معلولان را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون جامع حمایت از

حقوق معلولان

آیین‌نامه میزان کمک هزینه (یارانه) قابل پرداخت به مراکز غیردولتی بابت نگهداری، خدمات توانبخشی، آموزشی و حرفه‌آموزی معلولان

ماده یک

عبارات زیر در این آیین‌نامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

- ۱- قانون: قانون جامع حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۸۳-
- ۲- مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیردولتی: مراکز نگهداری و توانبخشی و آموزشی روزانه و شبانه‌روزی غیردولتی دارای پروانه فعالیت از سازمان بهزیستی که توسط اشخاص حقیقی، حقوقی، بصورت خصوصی، تعاونی، خیریه یا هیئت امنائی اداره می‌گردند.
- ۳- ارائه خدمات: شامل مراقبت، نگهداری، خدمات توانبخشی، درمانی، آموزشی و حرفه‌آموزی بصورت روزانه و شبانه‌روزی مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیردولتی.
- ۴- افراد مشمول این تصویب‌نامه: معلولان، سالمندان، بیماران روانی مزمن نیازمند دارای سرپرست و یا بدون سرپرست که واجد شرایط نگهداری و مراقبت در مراکز روزانه و شبانه‌روزی مطابق ضوابط سازمان بهزیستی کشور باشند.

ماده دو

سازمان بهزیستی کشور مکلف است با رعایت قوانین و مقررات از محل اعتباراتی که در قوانین بودجه سالانه کشور منظور می‌شود، به ازای هر

فرد مشمول این تصویب‌نامه ماهانه مبلغی را به عنوان کمک هزینه بشرح جدول پیوست این تصویب‌نامه برای ارایه خدمات به مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیر دولتی پرداخت نماید.

تبصره: میزان کمک هزینه پرداختی به هر یک از مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیردولتی برای ارایه خدمات مقرر در این آیین‌نامه به افراد مشمول این تصویب‌نامه براساس درجه‌بندی مراکز فوق که توسط سازمان بهزیستی کشور انجام شده و می‌شود، مشخص و پرداخت خواهد شد.

ماده سه

میزان کمک هزینه قابل پرداخت به مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیردولتی جهت ارایه خدمات توانبخشی و آموزشی به افراد مجهول‌الیهویه یا فاقد سرپرست مشمول این تصویب‌نامه تا میزان شصت درصد (۶۰٪) ارقام مندرج در جدول پیوست که تایید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، قابل افزایش می‌باشد.

ماده چهارم

سازمان بهزیستی کشور مجاز است به خانواده‌هایی که افراد مشمول این تصویب‌نامه را نگهداری می‌نمایند ماهانه کمک هزینه‌ای به میزان

شصت درصد (۶۰٪) کمک هزینه قابل پرداخت برای نگهداری و توانبخشی آنها در مراکز شبانه روزی غیردولتی پرداخت نماید.

ماده پنج

سازمان بهزیستی کشور مجاز است کمک هزینه قابل پرداخت به مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیردولتی مستقر در استان تهران، مناطق محروم و گرمسیری را تا سقف (۱۰٪) کمک هزینه‌های تعیین شده در جدول پیوست این تصویب نامه افزایش دهد.

تبصره: نقاط محروم و گرمسیری موضوع این ماده با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین می‌شود.

ماده شش

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است همه ساله اعتبارات لازم را برای پرداخت کمک هزینه به مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیر دولتی و خانواده‌ها به میزان مبالغ تعیین شده در این تصویب نامه در لوایح بودجه سالانه منظور نمایند.

ماده هفت

رعایت استانداردهای خدماتی، آموزشی، بهداشتی، توانبخشی،

تغذیه‌ای و مراقبتی منظور شده در آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های تخصصی صدور پروانه فعالیت مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیردولتی و شرایط و ضوابط تعیین شده در این آیین‌نامه از سوی مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیردولتی دریافت‌کننده یارانه الزامی است.

تبصره: سازمان بهزیستی کشور موظف است بر رعایت استانداردهای تعیین شده در ماده فوق توسط مراکز غیردولتی دریافت‌کننده یارانه، نظارت نماید.

ماده هشت

مراکز نگهداری، توانبخشی و آموزشی غیردولتی که اداره آنها بر اساس تبصره (۲۴) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور و ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت- مصوب ۱۳۸۰- به بخش غیردولتی واگذار شده یا می‌شود در صورت تمایل و تطبیق وضعیت خود با مفاد این تصویب‌نامه مجازند از تسهیلات و مزایای مندرج در این تصویب‌نامه بهره‌مند و یارانه لازم را به میزان تعیین شده در این تصویب‌نامه از سازمان بهزیستی کشور دریافت نمایند.

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به: دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، وزارت دادگستری، وزارت امور اقتصادی و دارائی روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

جدول میزان کمک هزینه قابل پرداخت به مراکز توانبخشی، آموزشی و حرفه‌آموزی غیردولتی برای ارائه خدمات به افراد مشمول این تصویب‌نامه (مبالغ ذیل مربوط به سال پایه بوده و هر ساله متناسب با نرخ تورم افزایش می‌یابد.)

مراکز شبانه‌روزی (هزار ریال)		مراکز روزه (هزار ریال)		
حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	
مبلغ کمک هزینه پیشنهادی	مبلغ کمک هزینه پیشنهادی	مبلغ کمک هزینه پیشنهادی	مبلغ کمک هزینه پیشنهادی	
۱۰۰۰	۸۰۰	۵۰۰	۴۰۰	معلولان
۱۰۰۰	۸۰۰	۵۰۰	۴۰۰	سالمندان
۱۲۵۰	۱۰۰۰	۵۰۰	۴۰۰	بیماران روانی مزمن

شماره: ۵۹۵۰۶/ت ۳۲۰۸۶ هـ

تاریخ: ۱۳۸۳/۱۱/۵

بسمه تعالی

وزارت دادگستری - سازمان بهزیستی کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۲۷ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت دادگستری و سازمان بهزیستی کشور موضوع نامه شماره ۱۱۱/۰۲/۵۵۲۱ مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۱۲ وزارت دادگستری و به استناد تبصره (۳) ماده (۱۳) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۸۳ - آیین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی ماده (۱۳) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان

ماده یک

کلیه دادگاهها موظفند صرفا با معرفی و اعلام سازمان بهزیستی کشور جهت نصب و عزل قیّم برای افراد معلول اقدام نمایند.

ماده دو

تشخیص معلولیت افراد موضوع قانون جامع حمایت از حقوق معلولان به منظور نصب قیّم، با کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی کشور خواهد بود.

ماده سه

مراقبت، نگهداری و توانمندسازی معلولان و همچنین نمایندگی قانونی آنها در کلیه امور مربوط به اموال و حقوق مالی تا زمان نصب قیّم توسط دادگاه، با سازمان بهزیستی کشور خواهد بود.

ماده چهار

در موارد فوریت و ضرورت مانند فوریت‌های پزشکی که دسترسی به قیّم مقدور نیست و نیز در مواردی که اساساً قیّم نصب نشده است، مسئولین بهزیستی در سراسر کشور و همچنین کارکنان بهزیستی به تشخیص رییس سازمان یا رییس اداره، با اختیارات و مسئولیت‌های قانونی قیّم عمل خواهند نمود.

ماده پنج

سازمان بهزیستی کشور مکلف است اجرت قیّم موضوع این آیین نامه را از محل اعتباراتی که در بودجه سالیانه پیش بینی می شود،

پرداخت نماید.

تبصره: اجرت قیّم آن عده از معلولینی که توانایی مالی دارند با تشخیص دادگاه از محل اموال معلولین پرداخت خواهد شد.

ماده شش

چنانکه قیّم به تکالیف قانونی خود مانند ارایه صورتحساب زمان تصدی به دادستان عمل نکند سازمان بهزیستی کشور موظف است مراتب را جهت عزل قیّم به دادگاه صالح اعلام نماید.

ماده هفت

سازمان بهزیستی کشور موظف است نسبت به ارایه مشاوره حقوقی به کلیه معلولان کشور و تعیین وکیل برای دفاع از حقوق افراد معلول در مراجع قضایی اقدام و به دادگاه مربوط معرفی نماید.

تبصره: سازمان بهزیستی کشور مجاز است در موارد ضروری جهت جلوگیری از تضییع حقوق معلولان بی‌سرپرست به نمایندگی از آنها در دادگاهها و دادرها طرح دعوی و دادخواهی نماید.

ماده هشت

سازمان بهزیستی کشور علاوه بر استفاده از وکلای دادگستری و مشاوران حقوقی موضوع ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۹ - برای طرح هر گونه دعوی یا دفاع و تعقیب دعاوی مربوط به معلولین می‌تواند از کارشناسان اداره حقوقی یا کارمندان رسمی خود با رعایت شرایط مقرر در ماده (۳۲) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی - مصوب ۱۳۷۹ - به عنوان نماینده حقوقی استفاده نماید.

تبصره ۱: کانون‌های وکلای دادگستری در سراسر کشور و نیز مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضاییه موظفند حسب درخواست سازمان بهزیستی کشور و ادارات تابعه آن در سراسر کشور نسبت به تعیین وکیل معاضدتی مورد نیاز افراد معلول اقدام نمایند.

تبصره ۲: سازمان بهزیستی کشور مکلف است در صورتی که معلولین به واسطه عدم کفایت داریی قادر به تأدیه هزینه دادرسی نباشند، دادخواست اعسار از پرداخت هزینه دادرسی به

دادگاه تقدیم نماید و دادگاه در صدور حکم مبانی نظرات سازمان را تا حد امکان مورد توجه قرار خواهد داد.

ماده نه

قیم یا معلول که متقاضی حمایت قضایی می‌باشند باید در خواست کتبی خود را با ذکر دلایل به سازمان بهزیستی کشور تسلیم نمایند.

تبصره: مرجع تشخیص ضرورت حمایت قضایی و حقوقی از معلولین، بالاترین مقام سازمان، مدیران کل ادارات بهزیستی استان‌ها و رؤسای ادارات بهزیستی شهرستان‌های سراسر کشور خواهند بود.

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به: دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل

قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

شماره: ۲۸۹۷۲/ت ۳۴۰۲۵ هـ

تاریخ: ۱۳۸۵/۳/۲۲

بسمه تعالی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت رفاه و تأمین اجتماعی - وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۲/۳۱ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان بهزیستی کشور و به استناد تبصره ماده (۱۴) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۸۳- آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی ماده (۱۴) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان

ماده یک

صد در صد (۱۰۰٪) کمک‌ها و مشارکت‌های نقدی و بلاعوض کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی به سازمان بهزیستی که جهت احداث مراکز توانبخشی، درمانی و حرفه آموزی و تأمین مسکن متناسب با نیاز افراد معلول پرداخت می‌گردد، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی

عملکرد سال پرداخت منبعی که مؤدی انتخاب می‌نماید تلقی می‌گردد.

ماده دو

پذیرش هزینه قابل قبول مالیاتی موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه، صرف‌نظر از نحوه تشخیص (علی‌الرأس و یا رسیدگی به دفاتر قانونی) قابل کسر از درآمد مشمول مالیات کلیه منابع مالیات بر درآمد خواهد بود.

ماده سه

مشارکت غیرنقدی شامل اموال، اعم از منقول و غیرمنقول است که باید توسط کارشناسان رسمی دادگستری تقویم گردد.

ماده چهارم

ادارات کل بهزیستی استان مکلفند صورتجلسه دریافت کمک‌های غیرنقدی اعم از منقول و غیرمنقول را که به تأیید مدیر کل و ذی‌حساب رسیده است، ظرف یک هفته در اختیار کمک‌کننده قرار دهند.

تبصره: صورتجلسه موضوع این ماده به عنوان گواهی سازمان بهزیستی کشور محسوب و به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود.

ماده پنج

ملاک برخورداری از تسهیلات این آیین‌نامه ارایه گواهی از اداره کل بهزیستی استان ذریبط با رعایت قانون مالیات‌های مستقیم- مصوب ۱۳۶۶- و اصلاحات بعدی آن می‌باشد.

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به: دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

شرح آیین‌نامه‌هایی که هنوز به تصویب هیأت محترم وزیران نرسیده است:

۱- ماده ۷، تبصره ۳

آیین‌نامه مذکور توسط سازمان بهزیستی کشور تهیه و به دفتر وزیر محترم رفاه نیز ارسال گردیده و در حال حاضر جهت تأیید نهایی به هیأت محترم دولت ارسال شده است.

۲- ماده ۹، تبصره ۴

از نمایندگان وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور دعوت به عمل آمده تا متن آیین‌نامه مذکور تهیه و مراحل بعدی پیگیری شود.

۴- ماده ۱۶، تبصره ۱

آیین‌نامه مذکور تهیه شده و به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال گردیده است.

لازم به ذکر است که آیین‌نامه‌های فوق‌الذکر توسط معاونت امور توانبخشی و معاونت هماهنگی امور اشتغال در حال پیگیری می‌باشد.

دستگاه‌های مرتبط با مواد قانون جامع حمایت از حقوق معلولان به تفکیک هر ماده

- ماده ۱: مجموعه دولت (هیئت محترم وزیران - کلیه وزارتخانه‌ها)
- ماده ۲: کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی
- ماده ۳: کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی و انقلاب اسلامی
- ماده ۴: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تربیت بدنی و شهرداری‌ها
- ماده ۵: سازمان‌های بیمه خدمات درمانی و بهزیستی کشور
- ماده ۶: سازمان نظام وظیفه
- ماده ۷: مجموعه دولت/ هیئت محترم وزیران، کلیه وزارتخانه، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و نهادهای عمومی و انقلابی
- ماده ۸: وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی
- ماده ۹: وزارت مسکن و شهرسازی، بانک مسکن و سیستم بانکی کشور بنیاد مسکن، شهرداری‌ها، سازمان ملی زمین و مسکن.
- ماده ۱۰: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت بازرگانی، سازمان

بهبیستی کشور، هیئت محترم وزیران

ماده ۱۱: مرکز آمار ایران

ماده ۱۲: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و سازمان

بهبیستی کشور

ماده ۱۳: وزارت دادگستری، سازمان بهبیستی کشور، هیئت محترم

وزیران، دادگاهها و محاکم قضایی

ماده ۱۴: وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان بهبیستی کشور،

هیئت محترم وزیران مؤدیان مالیاتی اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی

ماده ۱۵: سازمان بهبیستی کشور و ادارات تابعه، استانداری‌ها و

فرمانداری‌ها

ماده ۱۶: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، سازمان بهبیستی کشور،

هیئت محترم وزیران

بسمه تعالی

اقدامات کلی در خصوص قانون جامع حمایت از

حقوق معلولان

(مصوب ۸۳/۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی) تا مورخه

۸۵/۹/۳۰

- تدوین شیوه نامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی مواد ۲، ۸، ۱۰، ۱۳، ۹، ۱۴ و ۱۶ قانون جامع حمایت از حقوق معلولان با همکاری دستگاههای ذیربط، که آیین‌نامه‌های اجرایی مواد ۲، ۸، ۱۰، ۱۳ و ۱۴ طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۵ به تصویب هیئت محترم دولت رسیده و اجرا می‌شود.
 - پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی ماده ۹ در کمیسیون اجتماعی هیئت دولت در حال بررسی بوده و پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۶ نیز به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی جهت بررسی و اعلام نظر ارسال شده است.
- جهت نظارت بر انجام امور فوق دبیرخانه کمیته اجرایی پی‌گیری مصوبات و جلسات مرتبط با مفاد قانون در معاونت امور توانبخشی

سازمان بهزیستی تشکیل و فعالیت می‌نماید. شایان ذکر است اجرای دیگر مواد این قانون ۱۶ ماده‌ای نیاز به تصویب آیین‌نامه اجرایی در هیأت محترم وزیران ندارد که در ادامه به اقدامات صورت گرفته در خصوص مفاد هر ماده و مشکلات مربوطه اشاره می‌شود.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۱

هماهنگی و تشکیل کمیسیون‌های پزشکی سازمان با حضور پزشکان متخصص در مراکز بهزیستی کلیه استان‌ها و شهرستان‌ها به منظور تشخیص و تعیین شدت و نوع معلولیت افراد و صدور کارت شناسایی جهت معلولان و ایجاد بانک اطلاعاتی برای آنها که تقریباً در تمام استان‌ها اقدامات چشمگیری در این خصوص انجام شده است و طی سال‌های ۸۴ و تا ابتدای زمستان ۸۵ جمعاً بیش از ۴۳۹۰۰۰ پرونده در ۲۱۶۷۰ جلسه کمیسیون‌ها در سراسر کشور بررسی تخصصی و جامع شده و نسبت به صدور کارت شناسایی معلولان اقدام شده است. همچنین کمیسیون کشوری مربوطه (کمیسیون عالی) نیز در حوزه معاونت امور توانبخشی فعال می‌باشد.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۲

تشکیل ستاد هماهنگی و پی‌گیری مناسب‌سازی کشور (در تهران با هماهنگی وزارت رفاه و تأمین اجتماعی، در استان‌ها با نظارت استاندار

و در شهرستان‌ها با نظارت فرماندار تشکیل شده است) که اجرای ماده ۲ و تبصره‌های مربوطه در قانون جامع حمایت از حقوق معلولان را دنبال نموده و گزارشات مربوطه را به مراجع ذی‌صلاح منعکس می‌نماید.

از جمله نتایج پیگیری مصوبات این ستاد می‌توان به اقدام برای عقد تفاهم‌نامه با ۳ وزارتخانه برای شروع عملیات مناسب‌سازی ساختمان‌های در اختیار در سراسر کشور و راه‌اندازی ۲۱ دستگاه آسانسور در ۵ ایستگاه مترو صادقیه، خیام، ترمینال جنوب، امام خمینی (ره) و خزانه توسط شرکت قطار شهری تهران اشاره کرد. ضمناً طی مصوبه شماره ۷۴۲۷۷/ت/۳۱۹۶۰ هـ مورخ ۸۴/۳/۹ هیئت محترم دولت، آیین‌نامه اجرایی این ماده به کلیه دستگاهها در استان‌ها جهت اجرا ابلاغ شده است.

همچنین اولین گزارش این سازمان در خصوص وضع موجود مناسب‌سازی در کشور به تفکیک هر دستگاه در هر استان و میزان پیشرفت امر مناسب‌سازی در کلیه استان‌ها آماده شده است.

اقدامات سازمان در خصوص ماده ۳

تأمین خدمات توانبخشی، حمایتی، آموزشی و حرفه‌آموزی مورد نیاز معلولان با مشارکت خانواده‌های معلولان و همکاری بخش غیردولتی

با پرداخت یارانه (کمک هزینه) به مراکز غیردولتی و خانواده‌ها که در حال حاضر قریب به ۴۶۳۰۰ نفر معلول (اعم از سالمندان - بیماران روانی مزمن، معلولین ذهنی، جسمی حرکتی و حسی) در ۹۴۹ مرکز، ساماندهی شده‌اند؛ یارانه پرداختی ۴۴ میلیارد تومان می‌باشد. تعداد ۱۶۷/۸۵۵ نفر نیز در خانواده‌ها با پرداخت ۲۱ میلیارد تومان یارانه نگهداری می‌شوند.

تأمین وسایل کمک توانبخشی معلولین با اعتباری بالغ بر ۴ میلیارد تومان در سال ۸۵ انجام شده است. موضوع کارگاه‌های حمایتی در کمیته‌ای مرکب از کارشناسان و صاحب‌نظران توانبخشی در دست بررسی و اقدام می‌باشد.

اقدام جهت انعقاد تفاهم‌نامه با سازمان میراث فرهنگی و گردشگری جهت بهره‌مندی معلولان از تسهیلات ویژه گردشگری و تفریحی و وزارت دادگستری برای ارائه خدمات بهتر قضایی به معلولان.

انعقاد تفاهم‌نامه با چند فدراسیون ورزشی به منظور بهره‌مندی معلولان از امکانات فدراسیون‌های مربوطه.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۴

با پیگیری‌های انجام شده شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران

"هما" طی نامه شماره ۶۳۹/م/ب به مفاد ماده ۴ قانون جامع حمایت از حقوق معلولان عمل کرده که در این رابطه معلولان تحت پوشش سازمان بهزیستی با ارائه معرفی نامه بهزیستی استان‌ها یا ارائه کارت شناسایی ویژه معلولان از خدمات نیم بها بلیت پروازهای داخلی و خارجی هما استفاده می‌نمایند. مذاکره در این خصوص با چند شرکت هواپیمایی دیگر نیز انجام شده و شرکت هواپیمایی ایران ایر تور نیز از ابتدای سال ۸۶ اقدام به ارائه تسهیلات نیم بهاء می‌نماید. همچنین شرکت قطار شهری تهران و حومه نیز تسهیلات نیم بها ارائه می‌نماید. نیم بها شدن بلیت سینماها در ایام هفته بجز روزهای تعطیل با هماهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز بررسی شده و بزودی عملی خواهد شد.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۵

با پیگیری‌های به عمل آمده و عقد تفاهم‌نامه‌ای جامع با سازمان بیمه خدمات درمانی، از ابتدای سال ۸۵ (علاوه بر معلولانی که در سال‌های گذشته از خدمات بیمه‌ای بهره‌مند بوده‌اند) بیش از ۳۰۰ هزار نفر معلول با اعتباری بالغ بر ۱۴۴۰۰۰ میلیون ریال برای استفاده از تسهیلات بیمه درمانی پذیرش شده‌اند و تعداد ۹۰۰ نفر معلول ضایعه نخاعی نیز با اعتباری بالغ بر ۴۵۰۰ میلیون ریال از تسهیلات بیمه

مکمل درمان بهره‌مند بوده‌اند. مذاکره و پیگیری از طریق شورای عالی بیمه برای برقراری شمول بیمه‌ای خدمات توانبخشی معلولان نیز توسط سازمان انجام شده و مکاتبات لازم صورت گرفته است.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۶

با پیگیری انجام شده و طی نامه شماره ۲/۰۵/۱۰۲۰۴/م/۴/ن مورخ ۸۵/۱/۲۲ ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران آیین‌نامه اجرایی این ماده به تمام ادارات نظام وظیفه و بهزیستی ابلاغ شده و اجرا می‌گردد و تاکنون با تشکیل ۲۱۱۵ جلسه در کمیسیون‌های مربوطه، ۶۳۰۰ مشمول با استفاده از این ماده از انجام خدمت سربازی معاف شده‌اند.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۷

پیگیری و مذاکرات مکرر و نهایتاً ابلاغ دستورالعمل شماره ۱۸۰۶/۱۷۷۷۸ مورخ ۸۵/۴/۲۵ از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به کلیه دستگاهها درخصوص اجرای کامل تبصره ۲ این ماده (اختصاص ۳ درصد مجوزهای استخدامی به معلولان از طریق بهزیستی) و منظم شدن اجرای آن در وزارتخانه‌ها و دستگاهها تشکیل کمیته اختصاص ۳ درصد از مجوزهای استخدامی دستگاهها جهت اشتغال معلولان در ستاد اشتغال سازمان و نیز

پی‌گیری موضوع در ستاد اشتغال استان‌ها. ایجاد بانک اطلاعات معلولان جویای کار دارای مدرک فوق‌دیپلم به بالا در ستاد فوق‌الذکر جهت پی‌گیری اشتغال ایشان. با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور طی سال ۱۳۸۵ بیش از ۳۶۲ نفر از معلولان در سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی با استفاده از سهمیه ۳ درصد استخدام و بکار گرفته شده‌اند در صورتی که طی دو سال گذشته از این طریق تنها ۱۷۳ معلول استخدام شده بودند.

انعقاد قرارداد با سازمان فنی حرفه‌ای جهت آموزش معلولان

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۸

با تأمین کامل هزینه تحصیل سالانه کلیه دانشجویان معلول در سراسر کشور توسط سازمان بهزیستی، موضوع ماده مذکور (آموزش رایگان) بطور کامل رعایت و اجرا می‌شود. در حال حاضر سالانه شهریه دانشگاه بیش از ۸۶۰۰ نفر دانشجوی معلول در هر ترم و در مقاطع مختلف تحصیلی توسط این سازمان تأمین و پرداخت می‌شود. طرح‌هایی نیز در جهت کیفی‌سازی تحصیل معلولان در دانشگاهها در دست بررسی است که همکاری بیشتر وزارتخانه‌های مربوطه و دانشگاه آزاد اسلامی را می‌طلبد.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۹

در برخی استان‌ها وزارت مسکن و شهرسازی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ۱۰ درصد از واحدهای مسکونی تولیدی خود را براساس معرفی نامه سازمان بهزیستی به معلولان واگذار نموده‌اند ولی با توجه به اینکه هنوز آیین‌نامه پیشنهادی سازمان بهزیستی به تصویب نرسیده است، موانع بیشماری در جهت دستیابی معلولان به مسکن ارزان قیمت وجود دارد و اجرای کامل قانون اختصاص ۱۰ درصد واحدهای مسکونی وزارت مسکن به معلولان نیز دائماً مورد پیگیری این سازمان بوده و می‌باشد.

سازمان بهزیستی همه ساله با کمک افراد خیر و نیکوکار و با توجه به اعتبارات ابلاغی در جهت ساخت مسکن معلولان اقدام می‌نماید که برای سال ۸۵ حدود ۹۰۰۰ واحد مسکونی در نظر گرفته شده بود که ۱۳۰۰ واحد تحویل معلولان شده است، ۳۸۶۸ واحد در مراحل ساخت و تکمیل است و ساخت ۵۰۰۰ واحد با همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی نیز شروع شده است.

موضوع معافیت معلولان از پرداخت هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، آماده‌سازی و عوارض نوسازی تقریباً رعایت می‌گردد و با پیگیری‌های سازمان، اخیراً شهرداری تهران نیز (از ابتدای بهمن ۸۵) شهرداری‌های ۲۲ منطقه شهر تهران را ملزم به رعایت این ماده قانونی نموده است.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۱۰

با توجه به مشکلات عدیده مراکز غیردولتی در تأمین هزینه‌های مراکز و پایین بودن سطح یارانه پرداختی، در جهت افزایش و تعیین یارانه مراکز، موضوع در سال گذشته و با تصویب هیأت وزیران اقدام شد و سطح یارانه پرداختی به مراکز پس از آنکه پنج سال بدون تغییر مانده بود، افزایش یافت. امسال نیز موضوع طی نامه‌های شماره ۸۵/۱۱/۲۱ مورخ ۱۱-۸۰۰/۱۸۱۲ و ۸۵/۴/۳۱ مورخ ۱۱-۸۰۰/۱۲۸۸ به وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و طی نامه شماره ۸۴۰/۱۱۹۰ مورخ ۸۵/۳/۱۳ به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و نهایتاً طی نامه شماره ۱۰۰/۷۴۱۱/ص مورخ ۸۵/۱۲/۹ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به کمیسیون اجتماعی هیأت دولت ارسال و موضوع در نوبت تصویب هیأت وزیران قرار گرفته است.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۱۱

مرکز آمار ایران در سرشماری سال ۸۵ در جهت اجرای مفاد ماده ۱۱ با سازمان بهزیستی همکاری داشته و نظر سازمان در پرسشنامه ملی لحاظ شده است.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۱۲

سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی در جهت تولید برنامه‌های مرتبط با توانمندی‌های معلولان اقداماتی را انجام داده ولی کافی نبوده است، لذا تمهیداتی از سوی روابط عمومی سازمان اندیشیده شده که انشاءاً... با حمایت‌های مالی و معنوی از فیلم سازان و تولید کنندگان سریال‌های تلویزیونی، شاهد تحول در برنامه‌های مرتبط با توانمندی‌های معلولان خواهیم بود. علی‌ایحال طی سال ۸۵ تا حال حاضر سازمان بهزیستی برای نخستین بار، با همکاری سازمان صدا و سیما اقدام به تهیه و پخش بیش از ۷۰۰ ساعت برنامه زنده و غیرزنده از ۵ شبکه سیما نموده است. در همین راستا چند جشنواره نیز به مناسب هفته بهزیستی و روز جهانی معلولان و... برگزار شده و تعداد زیادی از وزراء و مدیران عالی رتبه کشور طی این جشنواره‌ها با معلولان عزیز در منازل ایشان دیدار کرده‌اند که از طریق صدا و سیما منعکس شده است. برنامه‌هایی نیز برای توسعه فعالیت شبکه‌های صدا و سیما در این زمینه در دست بررسی و هماهنگی است.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۱۳

در خصوص قیومیت افراد معلول با هماهنگی سازمان بهزیستی و وزارت دادگستری مصوبه شماره ۵۹۵۶/ت/۸۶۰۳۲۰ مورخ ۸۳/۱۱/۵

هیئت محترم وزیران جهت اجرا به مراجع ذیربط ابلاغ شده و اجرا می‌شود. همچنین در جهت تعمیق و گسترش خدمات مربوطه جهت معلولان براساس این ماده، تفاهم‌نامه‌ای با وزارت دادگستری تهیه شده و در دست اقدام است.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۱۴

با پیگیری‌های صورت گرفته، آیین‌نامهٔ این ماده در خرداد سال ۸۵ توسط هیأت محترم وزیران تصویب شده و در حال حاضر ادارات کل اقتصادی و دارایی در سراسر کشور مفاد ماده ۱۴ قانون را رعایت می‌نمایند ولی لازم است اطلاع‌رسانی بیشتری انجام گردد و وزارت امور اقتصادی و دارایی تشویقات بیشتری برای مودیان مالیاتی مربوطه در نظر گیرد. برنامه‌های تبلیغاتی در این خصوص توسط سازمان در دست بررسی و اقدام است.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۱۵

برابر پیگیری صورت گرفته و با ابلاغ موضوع از طریق وزیر محترم کشور، روسای سازمان‌های بهزیستی استان‌ها از ابتدای سال جاری در جلسات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استانی شرکت می‌نمایند.

اقدامات انجام شده در خصوص ماده ۱۶

ضمانت اصلی اجرایی مواد قانون جامع حمایت از حقوق معلولان، این ماده می‌باشد که علی‌رغم پیگیری‌های مجدانه این سازمان، آیین‌نامه پیشنهادی هنوز به تصویب نرسیده است. لذا سازمان بهزیستی رایزنی‌های متعددی با وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی انجام داده اما هنوز به سقف اعتبارات مورد نظر قانون دست نیافته‌ایم. (اعتبار پیش‌بینی شده جهت اجرای قانون در سال ۸۵ مبلغ ۶۰۰ میلیارد تومان بوده که تاکنون ۴۲ میلیارد تومان آن محقق شده است). همچنین طرح‌هایی از سوی این سازمان برای تأمین اعتبار لازم در اجرای این قانون تهیه شده که عناوین آن در انتهای این نامه ذکر شده است. قدر مسلم آنکه تا این ماده اجرا نشود، اجرای کامل ۱۵ ماده فوق‌الذکر عملی نخواهد بود.